

Lundehunden

Nr 4 2014

Svenska Lundehundsällskapetets styrelse 2014

Ordförande: Cecilia Obitz, ordforande@lundehund.se, 08-541 370 47, 076-808 5963

Vice ordförande: Monika Ölen Krüger, viceordforande@lundehund.se, 070-534 4777

Kassör: Eva Nordlander, kassor@lundehund.se, 08-765 0907, 073-564 2225

Sekreterare: Annika Ågren, sekreterare@lundehund.se, 0498-241528, 070-320 1754

Ledamot: Maria Hedström, 026-910 68, 070-584 8729

Suppleant 1: Eva Linderöth, 08-87 88 97

Suppleant 2: Katarina Linderöth, 070-325 8908

Suppleant 3: Wiveca Forsman Larsson, 073-560 1327

Revisor: Sören Lund, 070-573 4475, Tina Johansson, 070-390 6864

Avelskommitté: avelskommitten@lundehund.se

Eva Linderöth, Monika Ölen Krüger, Wiveca Forsman Larsson, Ingbritt Viklund

Valhänvisare/Rasinformator: Eva Pretkelis, 0523 - 541 04, 070-691 3563

Valberedning: valberedning@lundehund.se

Elin Malmqvist, 08-648 9802, Sofie Weibull, 0930-300 01, Eva Pretkelis, 052-541 04

Tidningen: redaktion@lundehund.se,

Annika Ågren, Maria Hedström, Katarina Linderöth

Webbmaster: webbmaster@lundehund.se

Hemsida: www.lundehund.se

Övrig upplysning Medlemsavgift för 2014:

Svensk medlem 250kr, Utländsk medlem 275 kr, Familjemedlem 75 kr

PG nummer: 92 22 57-1 IBAN SE 72 9500 099 6026 0922 2571 BIC NDEASESS
(Nordea)

Annonspriis medlem

En halvsida sv/v 125 kr, En helsida sv/v 225 kr, Ett uppslag sv/v 350 kr

En halvsida färg 275 kr, En helsida färg 475 kr

Annonspriis icke medlem

En halvsida sv/v 200 kr, En helsida sv/v 400 kr, Ett uppslag sv/v 600 kr

En halvsida färg 400 kr, En helsida färg 800 kr

Manusstopp: för nummer 1 / 2015, 1 februari

Ansvarig utgivare Annika Ågren, (Katarina Linderöth, Maria Hedström)

Redaktionen för tidningen Lundehunden förbehåller sig rätten att redigera i insänt, ej beställt, material.

Redaktionen har ordet

Snart är 2014 slut. Året har gått rasande fort, precis som vanligt. Det mest spännande som hänt i lundehundsvärlden är ju onekligen det norska korsningsprojektet. Det första resultatet är bland annat den valp som pryder denna tidnings första och sista sida – projekthunden Pippi Bue. Projektet är en ambitiös satsning för att få in nya gener i rasen. Var så säker på att du kommer att få höra och läsa mer om detta!

I detta nummer kan du läsa om lokalkändisen Saga i Ystad, hon har charmat halva stan och gör ovärderlig reklam för rasen.

Redan nu kan du planera för nästa års utställningar – inofficiell i Jönköping, officiell i Hökensås och norska klubbens officiella utställning.

Har du funderat på att resa bort utan hund? Då kan Nicoline och Ulf Pålssons generösa erbjudande vara något för dig!

Trevlig läsning!

Annika

Maria

Katarina

Innehållsförteckning

Sid 7 Hundpassning

Sid 28 Maja blev SE UCH

Sid 12 Medlemsmöte i Uppsala

Sid 30 Danmarksträff

Sid 14 Hanhundens fortplantningsbiologi

Sid 31 Inoff. utställning

Sid 23 Utställningar 2015

Sid 32 Liten Bonnie

Sid 24 Kändisen Saga

Sid 36 Semester

HAMMARHÖJDENS KENNEL

Önskar
God Jul & Gott Nytt År

Valpar planeras kontinuerligt

För information

Monika Ölen Krüger

070-534 4777

hammarhojdens@gmail.com

<https://www.facebook.com/kennel.hammarhojden>

Vi går en spännande framtid till mötes

Den första kullen i "kryssningsprojektet" är född, det blev sex valpar (2+4), mamma buhund och pappa lundehund.

När delar av SLS styrelse och avelskommitté var till Norge och träffade Norsk Lundehund Klub träffade vi också en av dessa valpar, "Pippi". Hon var som alla valpar bedårande söt och helt ovetande om att hon är en projekthund. Mer information om projektet i kommande nummer av Lundehunden.

Det dröjer många år och många undersökningar av hundarna innan dessa projekthundar tas in i rasen och det finns många åsikter om projektet både för och emot. För egen del hoppas jag att projektet ska falla väl ut och tillföra lundehunden en förnyad genpol så att vi kan minska antalet hundar som insjuknar i IL. Det gör lika ont varje gång jag får ett meddelande om att någon hund i lundehundsfamiljen insjuknat eller dött.

Klubben hade ett medlemsmöte i Uppsala med veterinär Pia Svedberg. Pia har gjort en studie och skrivit sitt examensarbete om IL, arbetet blev publicerat i Svensk Veterinärtidning nr 7. 2014. Det är ett väl genomarbetat material som ni kan referera till om ni söker veterinär för att ni misstänker att er hund har IL.

Tyvärr var det inte så många medlemmar som tog detta unika tillfälle att få lyssna och ta del av Pias erfarenhet på detta område och jag kan bara säga att ni verkligen missade något.

Klubben kommer som vanligt att ha en informationsmonter på Stockholms Hundmässan den 12-13 december. Det är ett arrangemang där vi behöver mer hjälp och stöttning av er uppfödare och erfarna lundehundsägare. På mässan går många av de som funderar på att skaffa hund och flera av våra medlemmar har hittat sin ras just på mässan. Om vi ska fortsätta med denna aktivitet och sprida information om vår härliga lilla hund måste vi alla hjälpa åt.

Hoppas att få se fler av er medlemmar på klubbens aktiviteter 2015, för det är också ett sätt att stötta klubben och rasen Norsk lundehund.

Så till er alla från oss alla i styrelse och klubbkommittéer god jul och ett gott nytt år!

Cecilia Obitz

Nya medlemmar
hälsas hjärtligt välkomna
till SLS

Eva Persson Martens, Delsbo
Marianne Hartmayer, Kristianstad
Krister Nanneson, Varberg

Uppfödare som bjuder
sina valpköpare på
ett års medlemskap

kennel
Scilling´s, Ingrid Linusson

Meddela vart Dina valpar hamnar!
www.lundehund.se
Använd blanketten Reg valpköpare
som du hittar under Uppfödarfliken

Fonden för friska lundehundar

Syftet med fonden är att kunna bistå med medel till forskning till förmån för lundehunden. Ett prioriterat mål är nu att få in pengar för att kunna ta fram ett DNA-test för IL.

Överskott vid försäljning av kaffe vid träffar, lotterier med mera går till fonden. Du som avelshundsägare eller uppfödare kan också bidra genom att skänka till exempel 75kr per valp.

Fonden tar tacksamt emot alla slags penninggåvor.

Fondens plusgirokonto är 92 22 57-1.

Märk inbetalningen med "Fonden" och ditt namn.

Behöver du hundpassning?

Vi har inte längre någon hund och har inte planer på att skaffa en ny för närvarande. Däremot skulle vi gärna ta hand om en lundehund under t ex en helg eller semestervecka.

Vi vet ju att de inte gillar att vara ensamma hemma och kanske inte alla gånger trivs så bra på pensionat heller – ifall husse/matte vill göra något som hunden inte kan följa med på.

Kostnaden för logi bjuder vi på, men ser gärna att ett rimligt belopp i stället sätts in på fonden för friska lundehundar (se www.lundehund.se).

För att ta hand om din hund behöver vi det som hunden normalt använder, sele/halsband, koppel, korg/fäll osv. Tillräckligt med mat, rätt sorts torrfoder, ev. godis. Kopia på försäkringsbesked, ifall något skulle hända som kräver veterinärkontakt.

Om du är intresserad, ring eller maila

Nicoline & Ulf Pålsson
Alsnögatan 46, 7 tr
116 41 Stockholm

tel hem: 08-612 48 94
tel mobil: 0707-15 69 59
mail: nicolinep@live.se

Avelskommittén

Kurs för avelsfunktionärer

Jag har varit på grundkurs för avelsfunktionär eftersom jag är ny i avelskommittén. Kursen var i Sollentuna under en intensiv men rolig helg. Vi var 32 personer från olika rasklubbar.

Vi pratade om avelsfunktionärens roll, vilken i första hand handlar om att informera om regler och rekommendationer vid uppfödning, rasens eventuella sjukdomar, vad som står i RAS och att vara bollplank.

Avelspolicy:

Minska inavelsökningen och undvik matadoravel. Prioritera avel som gynnar avkommans möjligheter till långt liv utan hälsostörningar, naturlig fortplantningsförmåga med mera.

I iver att förbättra rasen genom att till exempel sätta upp avelshinder för vissa sjukdomar, minskar i stället avelsbasen så mycket att det blir problem med att hitta avelsdjur. Har man inte problem i rasen med någon sjukdom kan det vara bättre att inte börja leta fel. Har man tagit prover för någon sjukdom är man skyldig att registrera resultatet i SKK:s databas.

Genetik:

Många hundraser har små populationer. Många raser är mycket inavlade på grund av rasbildning, sjukdomar och krig. De flesta raser skapades för 100-150 år sedan.

Avelskommittén

Nu har många raser problem och rekommendationen är att inte para närbesläktade individer, så många som möjligt av rasen ska gå i avel.

Det finns raser med många hundar som ändå får problem, eftersom de som går i avel är alldeles för få.

För några ärftliga sjukdomar finns dna-tester som visar om hunden frisk, anlagsbärare eller sjuk. Det kan vara en hjälp för uppfödaren, men alla tester på marknaden är inte tillförlitliga. SKK avråder från dna-tester för sjukdomar med oklar nedärvning och för pakettester/multitester, de är alldeles för osäkra.

SKK vill att endast dna-tester för sjukdomar som är ett problem i rasen ska registreras centralt för att undvika felaktiga prioriteringar i aveln.

RAS:

RAS ska utvärderas årligen och förankras bland medlemmarna. Utvärderingen ska göras inför årsmötet och ingå i årsberättelsen. Det är oftast bättre att det står "bör" i stället för "ska" i RAS-dokumentet. Ibland kan två önskvärda mål strida mot varandra och står det "ska" blir det problem.

Små populationer:

Många små raser och inavel har gjort att många raser har problem. Cirka fem procent av hanarna och 10 procent av tikarna används i avel.

203 raser i Sverige har under 100 registreringar per år och 155 av dessa har under 50 registreringar per år.

Avelskommittén

Det är viktigt att man förstår att inavelsprocenten inte är inavelsgraden totalt utan inavelsökningen under en given tidsperiod, till exempel fem generationer.

För att minska förlusten av genetisk variation är det viktigt att använda så många djur som möjligt i aveln, jämn könsfördelning, maxgräns för avkommor, låg inavelsgrad.

Det kan vara bra med import av obesläktade djur, men i verkligheten är de kanske inte så obesläktade utan stamtavlorna är på färre generationer. Vill vi ha all genetisk variation som finns i utlandet? Det kan vara sådant som vi har försökt avla bort.

Hur väljs aveldjuren? Ofta väljs tikar redan vid 8 veckor och en andra bedömning görs vid 12-24 månader. Hanhundar väljs ofta på tidiga meriter. Tidigt urval ger större osäkerhet vid avelsvärderingen och kort generationsintervall leder till snabbare förlust av genetisk variation.

Tänk på helhetsperspektivet och undvik fasta trösklar, det blir för få djur kvar.

Det var mycket som kom upp och det blev livliga diskussioner. Mycket intressant att höra vad andra klubbar har haft för problem och hur de har åtgärdat det.

Något jag tycker var extra viktigt är att man inte ska ha för bråttom att sätta upp trösklar för aveln. Det viktigaste för en liten ras är ju att få aveln att öka. Helst ska små raser ha en effektiv population på minst 100 individer.

Ingbritt Viklund

SLS kallar till årsmöte

Söndag 22 februari 2015

Plats: Norrtäljes hundfik på Vigelsjövägen 21C, Norrtälje.

Årsmötet börjar kl 11.00 och därefter blir det fika och lundehundspromenad.

Verksamhetsberättelse och övriga handlingar till årsmötet kommer att finnas på www.lundehund.se senast en vecka innan årsmötet.

Välkomna!

Vilken hund blir Årets Lundehund 2014

Allt om denna ärofyllda tävling finns på www.lundehund.se. Klicka på **Aktiviteter** och sen **Årets Lundehund** där finns information och formulär. Det finns flera klasser att tävla i.

Senast 31 januari måste bidragen vara insända. **OBS!** För att få vara med i tävlingen **måste** formuläret på hemsidan användas.

Lundehundskalendern är här!

För endast 75 kr + 25 kr i porto blir den din!
Beställ via hemsidan, klicka på **Om oss** och sen **shopen**.

OBS! Den kommer även att säljas på Hundmässan i Stockholm 13-14 december.

Medlemsmöte i Uppsala

I slutet av september hade klubben ett medlemsmöte i Uppsala med två föreläsare. Det var veterinär Pia Svedberg och Marc Daverdin, skapare av den norska databasen för lundehundar.

Vi var ett tjugotal medlemmar samt två intresserade tillresta norska lundehundsägare som lyssnade på ett mycket intressant föredrag av Pia Svedberg. Under ett par timmar berättade hon om sitt examensarbete som handlar om IL hos lundehund. (Se illustrationer nedan)

Klubben bjöd på lunch och därefter berättade Marc Daverdin om den norska databasen som nu innehåller över 5 000 lundehundar – levande och döda. Den torde vara den mest kompletta databasen över lundehundar som finns.

Den är oerhört detaljrik och söker du en hane för att para din tik så kan du få förslag inte bara från Sverige utan även utomlands ifrån.

Varje medlem i SLS kan lägga in fakta om sina egna hundar. Gå in på <http://www.daverdin.com/NLK/> och följ anvisningarna för att kunna logga in dig.

Annika Ågren

De här är två av de overhead-bilder som Pia visade under sitt föredrag.

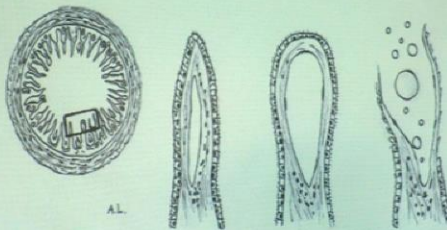
Vad är IL?

En medfödd defekt som ger ett otillräckligt antal eller missbildade lymfkärn i tarmen.

Det medför ett nedsatt flöde och dränage av lymfvätska, vilket ger ett ökat tryck och en sjuklig förstoring av lymfkärnen som blir sköra och till slut brister.

Trots att sjukdomen är medfödd ser man ibland inga symptom de första åren i livet.

Vad händer i tarmen vid IL?

Fettet tas upp, men de missbildade/för få lymfkärnen klarar inte att transportera undan lymfan och späms ut och spricker. Lymfan rinner ut och tarmen går sönder. Allt fett resulterar i en trasig och läckande tarm.

Nyhetsbrev nr 2 -2014

Artikel om hundars fortplantning vad är det som händer och hur går det till? Bengt Silverin har här försökt beskriva det för oss i SSUKs Nyhetsblad

Hanhundens fortplantningsbiologi

Är hunden en varg?

Mycket har skrivits om tikens fortplantning, men mer sällan ser man en artikel om hanhundens fortplantningsbiologi. Denna artikel är skriven i ett försök att råda bot på denna brist. Inledningsvis kan vi ställa oss frågan: är hunden en varg? Det är inte helt lätt svara på. Artbegreppet är en av biologins absolut svåraste frågor. Bästa svaret är väl: både ja och nej! Många biologer klassificerar hunden som en underart till vargen: *Canis lupus familiaris*. Andra som en egen art *Canis familiaris*. Där finns likheter och där finns olikheter mellan vargen och hunden. De mest framträdande olikheterna finner vi i vargens och hundens fortplantningsbiologi, och i faktumet att hundarna blir tama, vargarna blir aldrig helt tama (inte ens de födda i fångenskap och uppföda av människan). De kan visa tillgivenhet till människor som fött upp dem, men de beter sig annorlunda än vad våra hundar gör i olika situationer. En skillnad som naturligtvis beror på att hundarnas egenskaper framavlats under många tusen år och vargen har kvar de ursprungliga generna. Enkelt uttryckt "tama vargar" är inga hundar! Något som på ett mycket olyckligt sätt visade sig för ett par år sedan med dödsolyckan i Kolmårdens djurpark.

Likheter i vargens och hundens fortplantningsbiologi finns framförallt i beteenden förknippade med själva parningen, exv. uppvaktnings och parningsbeteenden. Samt den "sociala uppfostran" av ungarna. Det senare är ett "hett" omdebatterat begrepp. Ordet "uppfostra" används ofta felaktigt. Uppfostran är en medveten handling från någon för att inpränta ett önskvärt beteende/kunskap i en, oftast yngre, individ. Därför är det inte helt korrekt säga att en hund, eller varg, "uppfostrar" sina valpar. De tar väl hand om sina valpar. De matar dem och leker med dem osv. men det är inte samma sak som att uppfostra dem. Valpen följer föräldrarna: ser och lär (men inte genom en medveten handling från de vuxna djuren). De följer sina egna medfödda beteendemönster. En vuxen varg lär exv. inte sina valpar att jaga! Valpen jagar lika bra som vuxen om den inte haft kontakt med sina föräldrar som valp, som om den hade haft det. Beteendet finns i vargens gener!

Näringstillgång och dagslängd

En väsentlig skillnad mellan hunden och vargen är att vargens fortplantning är strängt säsongsbunden. Något som hunden säkerligen också var en gång i tiden. Genom domesticeringen och närheten till människan kom hunden, till skillnad mot vargen, att ha en kontinuerlig tillgång på mat året om. När denna för fortplantningen starkt begränsande faktor (tillgången till mat) inte längre fanns var naturen inte sen med att selektera fram individer som kunde fortplanta sig året runt och därmed öka spridandet av dessa individers gener. Därmed ökade dessa individer kraftigt det som biologerna kallar sin "reproduktiva fitness" (sin fortplantningsframgång). De behövde ju inte "oroa" sig för att valparna inte skulle få

Nyhetsbrev nr 2 -2014

tillräckligt med mat. Förutom detta skedde ytterligare en sak som kraftigt ökade hundens möjlighet att under sin livstid få många ungar. Hundtiken kunde så småningom få två valpkullar varje år. Något som vargtiken aldrig får. Även denna skillnad är naturligtvis relaterad till näringstillgången året om.

Hos vargen styrs fortplantningen helt av dagslängden vilket gör att alla vargtikar börjar löpa mer eller mindre samtidigt. Med fortplantningens start menas tidpunkten när det sker en markant och snabb ökning i sekretionen av de hormoner som reglerar olika processer i fortplantningen – speciellt bildandet av könsceller (spermier och mogna äggceller). När vargen utsätts för dagar under en viss längd (kortdagar) sker starten. Detta gör exv. också att när vargar flyttades från Kanada till Yellowstones Nationalpark i USA kom också tidpunkten för vargarnas fortplantning att ändras. På våra breddgrader leder detta till att vargens brunst är under vintern och parning sker i februari-mars och ca 65 dagar senare föds vargvalparna. Denna fotoperiodiska styrning av fortplantningen har försvunnit hos hunden. Även om vissa raser kan ha en säsongsbunden tendens till variationer i spermiekvalité och tikens fruktsamhet (dålig om sommaren), så kvarstår faktum: hunden kan fortplanta sig året runt, det kan inte vargen. I och med att säsongsbundenheten i hundtikens fortplantning försvann gällde det för hanhunden att vara beredd året om. Vissa studier antyder dock att fotoperioden (exponering av kortdagar) möjligen finns kvar som en reglerande mekanism för fortplantningen hos vissa raser exv. Basenjin. Intressant är att storstäders stora populationer (exv. i Indien) av ”vilda gatuhundar” visar en klar säsongsbundenhet i när tikarna kommer i höglöp. Under perioden augusti-december är - i Indien – upp mot 30% av undersökta ”vildhundstikarna” i höglöp eller gravida. Övriga tider på året bara några enstaka procent.

Om varghanen producerar spermier året runt är oklart – det finns inga studier. Vi vet emellertid att varghanens testiklar minskar kraftigt i storlek utanför fortplantningstiden. Storleken kan minska med upp till 40%, vilket kan tyda på en vilopaus i testiklarnas produktion av spermier, men behöver inte heller vara så. Tyvärr finns inga studier över detta finns gjorda hos varg. Studier av andra vilda hunddjursarter har emellertid visat att hanarna har starkt reducerad, eller ingen, spermieproduktion utanför fortplantningssäsongen. Undantagen är Dingon och tamhunden vilka producerar spermier året runt. Mångåriga studier på vargar hållna i hägn visar att såväl hanen som tiken har tydligt säsongsbundna variationer i könshormoner och fortplantningsrelaterade hormoner från hypofysen - höga halter enbart under fortplantningstiden. Testosteronhalterna ökar både hos den dominanta varghanen och de subdominanta hanarna i familjeflocken. Dock är det enbart hos den dominanta hanen som den förhöjda testosteronhalten åtföljs av en markant ökning av revirmarkering (urinering). Fortplantningsrelaterade hormoner varierar inte med säsongen hos varken hanhunden eller hundtiken varierar.

Hundflocken är ingen vargflock!

Den typiska vargflocken är en strikt familjeenhet som leds av ett dominant par (hane och hona) och deras ungar, av vilka en del redan kan vara köns mogna. I denna familjeflock är det normalt bara den dominerande tiken som föder valpar och hanen och tiken lever samman så länge de båda är i livet. Alla vuxna medlemmar i vargflocken (även hanarna) vaktar, leker och

Nyhetsbrev nr 2 -2014

matar valparna (Obs detta är inte detsamma som uppfostran). Situationen är helt annorlunda hos hunden. Bäst kan vi studera detta i grupper av hemlösa hundar i storstäderna. Här framgår tydligt hundens behov av närheten till människan. Två saker: vi hittar aldrig "flockar" av hemlösa hundar ute i våra skogar, och i den hemlösa hundflocken finns ingen strikt hierarki och inte heller någon parsammanhållning. Hanhunden parar sig villigt med alla tikar han kan – en situation som skapar stor rivalitet mellan hanarna i flocken och med stridigheter som följd. En situation som aldrig ses i vargens familjflock, eftersom detta skulle innebära att den vuxna vargen parade sig med sina egna barn, eller syskon med varandra. Det går således inte att likna tillståndet i en hundflock med situationen i en vargflock.

Att varghanen investerar i exv. matning av ungarna, vilket hanhunden inte gör, beror säkerligen på att varghanen – genom flockens organisation – kan vara säker på att han är far till valparna.

Den vuxna hunden är en ung varg

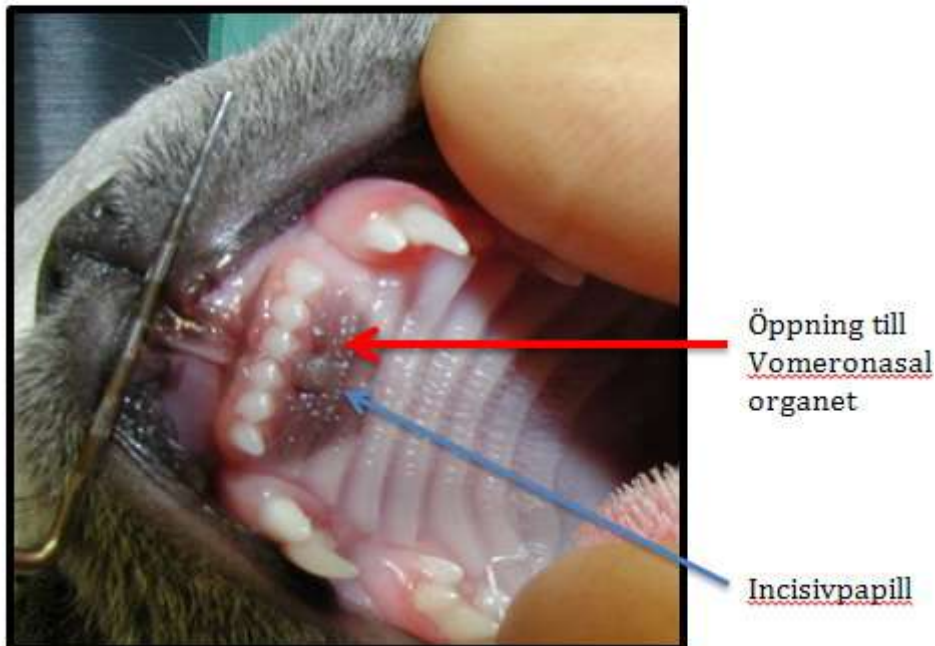
I vissa avseenden fick domesticeringen av vargen inga effekter. Exv. på pubertetens inträdande. Den vuxna hundhanen kom att behålla många av de beteenden som den juvenila varghanen uppvisar (s.k. neoteni). Exv. hög tillgivenhet, lekfullheten och minskad aggressivitet. Ett viktigt påpekande när det gäller varghanens och hundhanens aggressivitet är att vargen har ett strikt ritualiserat aggressivt beteende! Även om hundhanen har exakt samma agonistiska beteenden som vargen (hot, beteenden, attack, försoning mm) kommer de inte alltid i samma ordningsföljd. En hund kan exv. hugga utan föregående varningar. Något som vargen bara gör i ett mycket trängt läge.

Hanen luktar med tungan för att avgöra tikens löpstatus!

Nyhetsbrev nr 2 -2014

Figuren visar Vomeronasalorganets öppning i hårda gommen hos hund

Fortplantning är så mycket mer än bara spermieöverföring och befruktning av ägget.

Även om hundhanen är beredd para sig när som helst är inte tiken det. Dock finns ingen säsongsbundenhet i detta!! Det första en hanhund måste göra är därför att hitta en hona i brunst. Något som sysselsätter de flesta hanhundar på "heltid" när de är ute med husse eller matte. Finns en villig tik i närheten? En hundtik "talar tydligt om" när hon börjar löpa genom att sammansättningen av hennes feromoner (doftmolekyler) i urinen ändras. En förändring som hanen med lätthet kan avläsa genom att framförallt slicka på ställen där tiken kissat, exv. på grässtrån. Doftmolekylerna fastnar på tungan. Från tungan överförs doftmolekylerna till två mycket små öppningar i övre hårda gommen - alldeles bakom de övre framtänderna. (För små för att synas hos många raser). Via små kanaler leder dessa öppningar in till ett luktorgan som kallas "Vomeronasala organet", eller "Jakobssonska organet". Genom att hanen trycker tungan upp mot gommen kommer doftmolekylerna från honans urin att nå detta organ. Hos många djur går även en liten kanal från näshålan ner till "Vomeronasala organet". Via nervbanor till hjärnan (väl skilda från de vanliga luktnerverna) och omkopplingar i hjärnans luktlob hamnar de fortplantningsrelaterade doftsignaler som tiken gett ifrån sig så småningom i den del av hanens hjärna som reglerar hans sexuella beteenden – hypothalamus. Finns tiken i närheten slickar hanen henne intensivt runt genitalöppningen där dofterna självklart är än starkare. Du har säkert på film sett hur ödlor och ormar sticker sin kluvna tunga ut och in i munnen för att fånga upp doftpartiklar i luften. När ormen drar in sin tunga i munnen sticks

Nyhetsbrev nr 2 -2014

tungspetsarna upp i de små hålen i gomtaget för avläsning av det Vomeronasala organet. Detta är exakt samma procedur som vi ser hos hundhanen – nå han har ingen kluven tunga!

Hypothalamus ”säger nu till” hanen: här finns en tik som snart skall ha, eller just haft, ägglossning. Se till att para dig med henne:

- (1) få in dina spermier i tikens vagina och
- (2) håll andra hanars spermier borta därifrån.

Parningens två faser:

Fas 1: spermieöverföring

Fas 2: ”spermiekonkurrens” – se till att inga andra hanar parar sig med tiken

Fas 1

Fas 2

Parningens två faser.

Fas 1:

Hanen bestiger tiken bakifrån. I det här skedet är penis ännu inte fullt eregerad. Om så vore fallet skulle ”*bulbus glandis*” hindra penis från att tränga in i tikens vagina. (”*bulbus glandis*” är en erektil struktur som ökar mycket kraftigt i storlek först när penis trängt in i tikens vagina) Istället hålls penis styv av det penisben som finns inne i penis. (Människan är en av de få däggdjursarter där hanen saknar ett penisben). Väl inne i vaginan ökar blodflödet till penis. Den sväller och styvnar och samtidigt fylls ”*Bulbus glandis*” med blod och ökar därmed sin storlek trefalt. ”Låsningen” fullbordas när cirkulärt gående muskler i vaginas vägg kontraheras runt penis. Det är nu svårt för hanen att dra sig ur honans vagina. Musklerna i vaginas vägg börjar också kontraheras rytmiskt, vilket underlättar hanens ejakulation. Hanen ejakulerar – dvs. deponerar sina spermier inne i vaginan. Notera att detta sker medan hanen fortfarande bestiger tiken! Från vaginan transporteras spermerna snabbt vidare mot äggledaren genom kontraktioner i vaginas och livmoderkroppens muskler.

Fas 2:

Hanen kliver ner från honans rygg och de vänder sig med bakarna mot varandra och ”sitter fast”!! Den här positionen kan de ha upp till 1 timme, normalt kanske bara ca 20 minuter. Men varför stå på detta vis? Spermerna är ju redan deponerade – så av den anledningen

Nyhetsbrev nr 2 -2014

behöver de inte stå så här. Det du ser är ett resultat av vad vi kallar spermiekonkurrens. För familjehundar och kennelhundar är beteendet helt onödigt. Om hundarna "lossnar" från varandra när de är i denna ställning är det av underordnad betydelse för befruktningen. Men vi måste vara på det klara med att när vi bedömer hundens olika beteenden är hemmet eller kenneln ingen normal biologisk miljö för hunden. Det närmaste vi idag kan komma hundens naturliga fortplantningsbeteenden är det vi ser hos flockarna av hemlösa gatuhundar i storstäder som exv. Moskva.

Djurhanar använder sig av olika metoder för att hindra andra hanars spermier att befrukta honans ägg. I naturen är det normala att honan väljer partner – aldrig hanen. Hanen försöker på olika sätt få henne att välja just honom. Huvudsaken för henne är att den resurs hanen har är en riktigt bra resurs, exv. ett bra revir, eller ett bra immunsystem som kan spridas vidare till hennes avkomma så att den har en bra chans att nå könsmoden ålder. Problemet för hanen är att han samtidigt vill sprida ut sina spermier till så många honor som möjligt. Men när han är borta kan lätt en annan hane para sig med honan. Hon säger sällan nej! Därför måste han se till att spermier från andra hanar inte kan nå tikens äggledare. Hos människan (mannen) bildar sperman en "geleklump" vid livmodertappen. Denna "geleklump" vara i cirka 30 minuter och förhindrar under denna tiden andra mäns spermier att tränga vidare in i livmodern – allt medan hans egna spermier "arbetar" sig fram till befruktningstället. En annan variant att skydda sina egna spermier på är att helt enkelt vakta hona – aldrig lämna henne. Ytterligare en variant är den som hunden använder. Snabbt in med spermier. Se sen till att "sitta fast" i tiken under en längre tid. Under denna tid hinner de första spermier ta sig upp till tikens korta äggledare där befruktningen sker. Eftersom tiken normalt är väldigt promiskuös hindrar han henne att para sig med andra hanar under den tid de sitter fast. En funktion som naturligtvis är satt helt ur spel hos familje- och kennelhundar.

Så, enkelt uttryckt att hanen och honan "sitter fast" är enbart ett sätt för hanen att skydda sina gener – ingenting annat. Det har inget med spermiedeponeringen eller befruktningsframgången att göra! Detta parningssätt (att "sitta fast" med hjälp av en uppsvälld "Bulbus glandis") finns inom djurriket enbart hos hunddjur – med ett undantag, den Afrikanska Vildhunden. Man antar att detta beror på den miljö vildhunden lever i (öppen savann med många rovdjur). Sitter man fast i varandra är det svårt undkomma ett annalkandes rovdjur.

Hundhanens ejakulat

Hundens ejakulat innehåller tre olika fraktioner med tre olika funktioner. Den första fraktionen avges redan innan hanen penetrerat tiken. Det är en 1-3 ml vattenklar vätska med sekret från prostatakörteln. Funktionen är i princip att rensa/skölja urinröret.

När hanen bestigit tiken, dvs. innan hundarna hänger fast i varandra, avger hanen en mjölkaktig vätska (ca 0.5-3 ml) in i tikens vagina. Denna fraktion innehåller i princip alla spermier som avges under kopulationen. Spermier är normalt avgivna inom två minuter efter bestigningen. En normalstor Buhundshane avger vid detta tillfället ca 800 miljoner

Nyhetsbrev nr 2 -2014

spermier. Väl inne i tiken har spermien normalt en överlevnadstid på mellan 4 och 6 dagar. Men levande spermier har återfunnits i livmoderhornen upp till 11 dagar efter parningen.

Under hängningsfasen, dvs när spermierna väl är deponerade i vaginan, avger hanen en stor vattenklar, spermiefri vätskefraktion från prostatakörteln - upp till 40 ml. (Prostatan har samma funktion hos hunden som hos människan). Vätskans funktion är att förse spermierna med näring, vitaminer, en del metaller, bl.a. zink, och antibakteriella substanser mm. och även för att underlätta/påskynda för de tidigare deponerade spermierna att snabbt komma in i livmodern. Betänk att spermierna deponerades i en mycket liten vätskemängd. Ju mer vätska spermierna ligger i, desto enklare för dem att passera genom tikens livmoderhals och livmoder.

Kommer parningen att bli lyckad?

Om parningen skall bli lyckad beror främst på två saker: (1) äggens mognad och (2) spermernas kvalitet. När man testar spermernas kvalitet undersöker man främst: hur många procent av spermierna rör sig; hur många procent av spermierna har s.k. progressiv rörlighet (dvs. rör sig i samma riktning – skall vara högre än 70%), hur fort rör de sig och andelen abnorma spermier. Det är inte bara spermernas kvalitet som är av betydelse, utan även mängden spermier. Därför mäts även ejakulatets volym och total mängd spermier beräknas.

Hundens testiklar producerar spermier året runt. Varje dag produceras ca 15 miljoner spermier/gram testikelvävnad. Stora hundar, med stora testiklar producerar alltså fler spermier än små hundar med små testiklar. Det tar ca 60 dagar för en hundspermie att bildas i testikeln. Hos människan sker det på ca 21 dagar. Allt för täta parningar kan tömma förrådet av spermier och leda till misslyckade parningar. Man brukar säga att ca 2 gånger i veckan är OK. Men var mycket medveten om att för en liten ras - som exv. den Norska Buhunden bör – av andra orsaker – en hanhund inte användas mer än en gång om året. Påpekas skall kanske också att hanens spermiekvalité inte minskar med åldern!

Parningar som inte leder till graviditet kan bl.a. bero på för få spermier i ejakulatet. Om där är mindre än 100 miljoner spermier rekommenderas artificiell insemination i vaginan och är antalet mindre än 20 miljoner en artificiell insemination in i livmodern. Observera alltså att där finns spermier i ejakulatet. Men de är för få (trots att det rör sig om miljoner) för att en av dem skall kunna nå fram till ägget. Som nämnts ovan deponerar en Buhundshane ca 800 miljoner spermier i tiken vid en parning.

En mycket viktig faktor som måste beaktas vid valet av tidpunkt för parning är när i löpcykeln skall tiken paras. Med olika metoder kan dagen för tikens ägglossning fastställas. Efter ägglossningen krävs sedan 2-5 dagar för att äggen skall bli mogna och befruktningsdugliga. De förblir sedan befruktningsdugliga mellan 2-8 dagar efter ägglossningen. Detta betyder att bästa dagarna att låta en hanhund para sig med en löpande tik är ca 1 vecka efter ägglossningen. Eftersom spermierna har en begränsad livslängd finns en fara i att låta en hanhund para sig med tiken så fort hon tillåter en hane att bestiga sig (äggen är inte

Nyhetsbrev nr 2 -2014

befruktningsdugliga) – även om spermier kan lagras ovanligt lång tid inne i tiken. Man kan fråga sig varför hon gör på detta viset?

Spermiens väg till ägget

Låt mig avsluta denna lilla artikel med att följa spermiens väg från bildningsstället i testikeln till det att den tränger in i äggcellen och det bildas ett hundembryo. Det är en "farofylld" och osäker resa! Som redan nämnts tar det ca 60 dagar för en spermie att bildas i testikeln. När spermien lämnar testikeln är den långt från befruktningsduglig. Den saknar även rörlighet. Spermien lämnar alltså inte testikeln av "egen fri vilja". De "sugs" in i bitestikeln. Här får spermien en viss rörlighet och i bitestikeln sker den stora upplagringen av spermier. De kan lagras här i 2-3 månader. Spermier som inte används absorberas antingen av kroppen eller följer med urinen ut ur kroppen. Hos däggdjuren ansluter sädesledaren, som utgår från bitestikeln, till urinledarna, som kommer från urinblåsan, inne i prostatakörteln. Urin och sädesvätska leds härifrån ut genom penis i ett oparigt urinrör. Inom parentes kan nämnas att hunden, till skillnad mot människan, saknar en sädesblåsa (producerar sekret).

Hunden har en situation som är ovanlig bland domesticerade djur genom att det kan dröja upp till 9-10 dagar mellan parning, ägglossning och äggens mognad. För de flesta däggdjur överlever spermier inte mer än 1-2 dagar inne i honan. (Extrema undantaget är fladdermöss där honan kan lagra spermier i upp till 7 månader). Om hundens spermier inte skulle överleva mer än 2 dagar skulle de första hanarna som parar sig med tiken, när hon kommer in i höglöpet, inte ha en chans att befrukta några ägg. Detta har "lösts" genom att selektionen favoriserat individer med en mekanism som förlänger spermernas livslängd genom att dels lagra dem i körtelfyllda kryptor i livmoderhornens slemhinna (små urnlika insänkningar i slemhinnans vägg), dels genom att spermier "binder" sig till körtelceller i slemhinnan vid övergången mellan livmoderhorn och äggledare. Hur integreringen körtelcell-spermie kan förlänga spermernas överlevnadstid vet man idag inte. Även om hanhundens spermier normalt har en livslängd på 4-6 dagar inne i tiken (vilket är en lång tid för djur) har man hittat rörliga spermier i tikens livmoderhorn så sent som 11 dagar efter parning.

Själva ejakulationen är i sig en fysiskt stressig process. Spermier kan utsättas för s.k. oxidativ stress med frigivande av fria radikaler som kan, i värsta fall, helt ta död på spermier. Inne i vaginan möter spermien en fientlig miljö som den helt enkelt måste "överleva". Naturen är så funtad att honans kropp uppfattar spermien som en främmande partikel – vilket den ju också är – som skall bekämpas. Så spermien måste skydda sig mot tikens immunförsvar och den sura miljön i vaginan. För att klara detta har sädesvätskan ett relativt högt pH (ca 7). I sädesvätskan finns antioxidanter och antikroppar som kan angripa tikens vita blodkroppar – vilka vill "äta upp" spermier. Dessutom är spermiens huvud (där spermiens genetiska material förvaras) täckt av ett speciellt skyddande membran ("mössa" av glykoproteiner).

Från vaginan skall spermier ta sig igenom den trånga kanalen genom livmoderhalsen (cervix). När tiken kommer i höglöp vidgas öppningen in till kanalen och slemmet i den blir mer tunnflytande och mindre segt. Allt för att göra det lättare för spermier att nå

Nyhetsbrev nr 2 -2014

livmoderkroppen. Av de miljoner spermier som deponeras i tikens vagina är det dock bara en bråkdel som tar sig förbi livmoderhalsen. De som lyckats är ännu inte befruktningsdugliga och det är långt kvar till målet. Redan 15 minuter efter parningens start har dock de första spermerna lyckats passera livmoderhalsen och nått livmodern.

Ytterligare ett hinder är de cilier som kläder äggledarens vägg och deras rörelser. Under perioder då tiken har höga östrogenhalter slår dessa små hårliknande utskott (cilier) i riktning ner mot livmodern (eftersom det är dit ägget skall transporteras). Spermerna måste således simma motströms – uppför livmoderhornen mot äggledaren - för att komma upp till övre delen av äggledaren där befruktningen sker. Nog så jobbigt även om hundens äggledare är väldigt kort. Många spermier når inte ända fram. Däruppe i äggledarens övre del ligger äggcellen och "väntar". Men den är omgiven av ett moln av "sammanklistrade" celler (s.k. Cumulusceller) vilka skyddar äggcellen och förser ägget med näring. Detta Cumulusmoln måste spermien tränga sig igenom. För att klara detta finns allra längst fram i spermiehuvudet en lite "påse" (Acrosom) med enzymer. När spermien når Cumulusmolnet spricker "påsen" och enzymerna kan skapa en väg mellan cumuluscellerna ner till själva äggcellen. Där de två sista hindren återstår. Spermien måste tränga igenom en hinna (Zona Pellucida) som omger själva äggcellen (återigen hjälper enzymerna till) samt slutligen äggcellens egna cellmembran.

Puuuuuh – äntligen framme och spermien arvs massa kan levereras på rätt plats. Men hur hittade spermien hit? Jo, ägget sänder ut doftsignaler som speciella mottagare på spermien kan känna av. Så, spermien "luktar" sig fram till äggcellen. Där finns ytterligare en faktor som hjälper spermien på vägen. Där äggcellen ligger i äggstocken är temperaturen något lite högre. Man har nyligen kunnat visa hos däggdjur att denna temperaturgradient kan spermien avläsa. Vi kan väl uttrycka det så här. *"Väl inne i tikens könsutförsångar simmar spermien mot varmare trakter där det luktar gott"*

Författare:

Bengt Silverin. Professor Emeritus i Zoologi vid Göteborgs Universitet

Redaktör för SSUKs Nyhetsbrev : Torsten Hagsäter

Norsk specialutställning 2015

Norsk Lundehund Klubbs specialutställning 2015 kommer att vara i Ål i Hallingdal. Datum för utställningen är **18 juli** 2015.

NLK:s årsmöte kommer att hållas på samma ställe dagen före, det vill säga **17 juli**.

19 juli blir det mönstring av blandrasvalparna (lundehund/buhund) i NLK:s projekt.

Vi hälsar alla svenska lundehundägare hjärtligt välkomna!

Närmare information om anmälning och annat kommer i nästa nummer av Lundehunden.

Styrelsen i Norsk Lundehund Klub

Svensk rasspecial på Hökensås camping

Svenska Lundehundsällskapet har officiell utställning **1 augusti 2015** på natursköna Hökensås camping, <http://hokensas.nordiccamping.se/>

Domare är **Martin Johansson**.

Utställningen har vi ihop med Norsk Buhundsring och även samkväm på lördagskvällen. Vi har lyckats bokat några stugor (B, C, D-typ) på campingen och de kan bokas genom mail till viceordforande@lundehund.se eller via telefon [+46 70 534 4777](tel:+46705344777)

Ytterligare upplysningar i nr 1/2015 av Lundehunden

Välkomna!

Styrelsen för SLS

Kändishunden Saga i Ystad

Saga är en återkommande nyhet i lokaltidningen Ystads Allehanda. Jag vet faktiskt inte hur många gånger hon varit i tidningen.

Jag tror det började i samband med hennes SM- och NM-segrar i RallyMix. Tidningen var på plats och gjorde ett reportage och Saga som segrare blev förstås intervjuvad.

Nästa gång handlade egentligen om den ombyggda och mycket fina gästhamnen i Ystad. När teamet från tidningen var där var Saga på väg till jobbet och passerade. Artikeln kom att handla om hotellhundens vackra promenadväg till jobbet! Om igen var Saga artikelns fokus.

I somras kom en reporter från tidningen för att skriva om Hotell Continental. Saga tog emot och visade runt på hotellet. Vinklingen blev förstås "hotellhundens vardag".

Saga har blivit en kändis i Ystad, ofta stoppad av främmande människor på stan som vill prata lite och få information om vår ovanliga och härliga ras. Saga berättar gärna och bjuder på sig själv med sin härliga personlighet och sina lustiga små tricks och

konster. När Saga har publik showar hon som en cirkuselefant.

För ett par månader sedan blev jag inbjuden till Radio Active i Ystad för att vara med som gäst i programmet "Äntligen måndag". Jag skulle berätta om

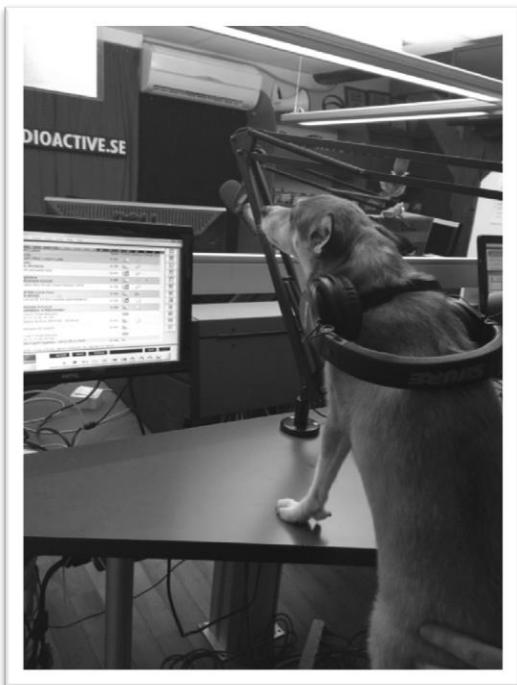

Sagas och min framgång i sporten RallyMix. Under direktsändning kom samtalet mest att handla om Saga, rasen lundehund och förstås även lite RallyMix.

Efter programmet hade många lyssnare ringt in till radiokanalen och bett om mer Saga!

Programledaren för "Äntligen Måndag" bjöd in både mig och

Saga igen för att berätta om "Sagas äventyr". Saga tog plats i studion och berättade med hjälp av matte om lustiga händelser i vardagen. Vi fick också

mycket utrymme att berätta om lundehund. Om igen hörde nyfikna lyssnare av sig och ville ha mer Saga.

När vi går på stan nu kommer det ofta fram människor som säger "hej Saga, det var roligt att höra dig i radio. Förmodligen kommer "Sagas äventyr" bli ett återkommande inslag en gång i månaden i radioprogrammet "Äntligen måndag". Vårt nästa radioframträdande blir 1 december!

Kom att tänka på en rolig artikel i Ystads Allehanda nu alldeles nyligen. Saga och jag tävlade agility på Skurups brukshundsklubb, tidningen var där och bevakade. Många väldigt duktiga ekipage visade framfötterna. Den gången tillhörde inte Saga och jag de duktiga. Saga ville inte just den dagen. Artikeln i tidningen började med "Det var inte hotellhundens dag i lördags... och så en stor bild på Saga! De duktiga vinnarna nämndes bara i förbifarten. Så är det när man har blivit kändis! 😊

Annika Turitz Garnaeus och Canviva´s Titania

Skrapa en lott och stötta klubben!

Genom att prenumerera på antingen en Sverigelott eller en Bingolott i månaden och ange Svenska Lundehundsällskapet som mottagare så har du en chans att vinna pengar och klubben får ett tillskott till kassan.

Du ringer bara 0771-440 440 och lägger en beställning så kommer lotterna i brevlådan. Enklare kan det inte bli, dessutom stöder du klubben ekonomiskt. Läs mer på www.folkspel.se.

Vinnare av ett års gratis medlemskap

Du vet väl att du kan vinna ett års medlemskap i SLS genom att bidra med text och/eller bilder i Lundehunden. Det är vårt sätt att tacka er medlemmar för bidrag till tidningen. I slutet på varje år drar vi en vinnare bland de som medverkat i Lundehundens fyra nummer.

Årets vinnare är **Nicoline Pålsson**, Stockholm. Grattis Nicoline!

Regeländringar för resor med hund och katt

Den 29 december 2014 ändras den EU-lagstiftning som styr kraven för att resa med sällskapsdjur.

- Nya pass och intyg
- Rabiesvaccination tidigast vid tolv veckors ålder
- Ingen handel med ovaccinerade valpar och kattungar
- Sällskapsdjur kan resa själva
- Sällskapsdjur i grupp får träna och tävla utomlands utan besiktning och handelsintyg
- Besiktning inom 48 timmar
- Alla EU-länder kontrollerar resande djur

Läs mer på www.jordbruksverket.se

När Maja blev champion!

Helgen närmade sig och Isabell, mitt bonusbarnbarn, och jag packade för en helg i hundens tecken. Vi skulle till Sundsvall med två av våra hundar, Maja och Devil.

Vi hade blivit erbjudna boende hos min nyfunna vän Gry, vilket vi gladeligen sa ja till. Det var fredag och vi skulle ha fredagsmys hos Gry. Vi åt klassisk taco, vilket nog är Sveriges nationalrätt på fredagar har jag förstått. Lång härlig promenad blev det naturligtvis också med våra hundar, Maja, Devil och Fiona. Fiona är Grys lundehund. Alla hundarna kommer så bra överens. Kvällen blev sen innan vi gick till sängs, men vad gör det när man är i goda vänners sällskap.

Upp och hoppa på lördag morgonen. Själv skulle jag åka in till Nordic-hallen i Sundsvall och gå min sista ringsekreterar-aspirantutbildning som resulterade i godkänt. Äntligen är jag klar med min kurs och kan jobba som ringsekreterare om jag vill. Mycket jobb har det varit att hinna bli klar i tid då man endast har tolv månader på sig efter godkänt teoriprov. Man måste gå elev och aspiranttjänstgöringar på flera hundutställningar innan man blir klar. Godkänd på dem måste man naturligtvis också bli. Nåväl nu är jag klar och kan lägga en titel till i mitt cv.

Gry och Isabell tog de tre hundarna med till Bergeforsen, en bit utanför Sundsvall för att ställa Maja på SSUK. Tretton lundehundar var anmälda, vilket är ganska många i denna ras. Jag ringde och sms:ade till Gry och Isabell, men inget svar. Det gick säkert en timme efter att jag var klar i Nordic-hallen innan jag träffade dem.

Men inte har de hört nån telefon, sade de. Isabell gick in i lägenheten och Gry och jag tog hundarna på en härlig promenad. Hur har det gått frågade jag nyfiket och hon sa: Maja fick en 1:a med fin kritik. Aha, tänker jag hon menar väl exellent utan ck. Då får jag väl vara nöjd med det då, vilket jag

också var. Medan vi går där säger jag: det hade ju varit kul om hon blivit champion idag då jag tänkt ta en kull valpar på henne till våren.

Väl hemma igen gick Isabell och Gry in till hallen och jag gick in i köket för att kolla i ryggsäcken där Majas kritiklapp låg. Inte tänkte jag på att de lämnade mig ensam. Jag satte mig vid bordet, det var nog tur att jag satt, och öppnade ryggsäcken. Då ramlade det den ena rosetten efter den andra ut - ck, cert, championat och BIR. Jag trodde inte mina ögon och skrek: Vad är detta?

Då såg jag tjejerna stå i dörren och storskratta åt mig som blivit totalt lurad. Hur kunde de hålla sig från att tala om detta? Tårarna sprutade av glädje, nu blev det kramkalas.

Jag hade sagt till Gry när hon skulle ställa Maja att hon skulle fixa ett championat på henne och det gjorde hon! Henne kan man lite på. Så fråga Gry när ni vill ha en champion, haha. Hela kvällen gick i ett lyckorus då vi gick och firade på restaurang. När vi kom hem blev det ett glas vin och annat gott. Tänk så man kan bli lurad ibland.

Men lycklig är jag som har en så fin och trevlig hund som numera är SeUch och SeVch och hon fyllde 2 år tre veckor innan championatet.

Mimmi Eriksson i Delsbo

Danska lundehundsträffen

23 augusti var det en stor träff hos Susanne Stig Hansen och Erik Lyrig på Mön i Danmark. Där var ett stort partytält mitt i trädgården. Den sedvanliga "slussen" var på plats så ingen rymling kunde ge sig ut på egna äventyr.

Massor av hundar och representanter från Nederländerna, Tyskland, Sverige och så förstås merparten från Danmark, totalt 53 lundehundar plus tre av annan ras och 40 personer om listan vi fick stämde.

Dagen började med medhavd lunch och sen fortgick den med massor av prat om hundar och deras härliga beteende, där alla rusade runt och lekte.

Ett par lundeflickor fick egen hage då de var i löp och då gruffade lundekillarna lite, men inget allvarligt, så det hela avlöpte väldigt smidigt. Det är ju fantastiskt att se alla dessa hundar huller om buller som håller sams och leker. Vi lekte också lite med det traditionella lunderacet, det skiljer sig lite från våra regler, men i stort detsamma.

Efter lek och bus gick grillarna igång och tillbehören serverades till eget kött/korv eller det man ville äta. Lotter såldes och vinster delades ut. Kvällen avslutades sent och vi tackar värdparet för en mycket trevlig dag i lundehundens tecken.

Monika Ölen Krüger, Hammarhöjdens kennel

Inofficiell utställning Huskvarna Hundklubb 20 september

Huskvarna hundklubb hade bjudit in domare Boo Lundström till sin inofficiella utställning. Tina och jag smidde planer och ni vet detta fantastiska forum Facebook, där händer det grejer. Vi fixade ett evenemang och bjöd in lundehundsfolk från när och fjärran. Vi hade bestämt oss för att chocka Boo med många anmälningar. Alla som inte kunde komma till Morokulien hade ju här världens chans att få bedömning utan att behöva resa ända till Norge.

Det blev 13 hundar anmälda (fler än på världsutställningen i Finland). En fick förhinder, men 12 hundar blev bedömda av Boo som var väldigt förvånad och mycket nöjd med våra hundar.

BIR-valp **Moonheims Kalles Garbo**. Ingen hane var anmäld så BIM:et uteblev.
BIR och BIG 2:a **Ålvisheim's Ramn**, BIM **Hammarhöjdens Akleja**
BIS-3 Veteran **Skreppengs Peer Gynt**
BIS Uppfödargrupp **Hammarhöjdens kennel**.

Monika Ölén Krüger
Hammarhöjdens kennel

Liten Bonnie har blivit stor!

Vår "Bonnie", Koviks Busiga Bea, har fått sin första valpkull.

Mitt val av hane blev Eriksro Luriga Ludwig, "Ludde". Att valet föll på honom berodde på flera faktorer. Jag upptäckte honom för att hans utseende faller mig så i smaken. Dessutom är han mentalt mycket bra. Han är frisk och han är 9 år. Jag är från tidigare raser van att gärna välja en äldre hane, eftersom eventuella sjukdomar borde ha visat sig tidigare. Efter en titt i databasen Pawpeds, såg vi att inavelsprocenten var ok. Han bor hos Annika, på Koviks kennel, på Gotland.

När det började närma sig rätt dag för parning, tog vi alla hundar, packning för en vecka och åkte till Gotland. Vi fick låna en gäststuga på Annikas tomt. Så perfekt för oss och alla våra hundar. Ett staket av kompostnät ställdes upp och så hade våra hundar fått ett bra utrymme även utanför stugan.

Mia, vår grand danoistik, började löpa ungefär samtidigt som Bonnie. Ludde blev lite förvånad och visste inte riktigt hur han skulle handskas med två uppvaktande damer samtidigt. Mia, 65 kg tung, försökte visa Ludde vad han skulle göra, men som den gentleman han är, nonchalerade han Mia och koncentrerade sig på

Bonnie.

Vår yngre lundehundstik Emma såg inte Luddes fördelar, utan ville helst "rädda" Bonnie och Mia från den "farliga" hanen. Då var det mycket praktiskt att ha kompostnätshagen.

Vi hann bli lite oroliga eftersom det inte riktigt ville sig. Både Bonnie och Ludde var väldigt uppvaktande mot varandra, men det där lilla sista lät vänta på sig.

Inomhus verkade de helt ointresserade av varandra. Men så äntligen, Bonnie och Ludde drog iväg i full fart långt bort i trädgården och där lyckades de. Vilken lycka! De ville tydligen vara lite privata och det skulle vara "Den Rätta Dagen". Det blev även en parning dagen efter.

Nu följde en spännande tid. Skulle Bonnie vara dräktig? Efter ca tre veckor såg vi de första tecknen. Hennes spenar hade mörknat och blivit riktigt mörkrosa. Ganska snabbt blev hon rund om magen och sov mer än vanligt.

De sista två veckorna före valpningen var hon lugn och sällig. Lunkade på i lugn takt på promenaderna, som vi kortat ner betydligt. Hon åt bra hela tiden och blev lite småtjock. Hon slutade helt att leka med Emma. Ville helst ligga i mitt knä och sova.

En vecka före beräknad nedkomst, flyttade Bonnie och jag in i valprummet. Hon gillade valplådan direkt. Börje och jag turades om att hålla koll på Bonnie. Ville ju inte att valpningen skulle börja om vi inte fanns till hands.

Det enda hon visade i förväg var, att hon krafsade ett par gånger i valplådan, sen dröjde det inte länge innan den första lilla valpen kom. Nummer två kom inte, trots bra värkar. När jag kände efter, upptäckte jag att den låg i ryggbjudning. Hon hade, istället för att vända ner genom slidan, fortsatt förbi och kommit upp med huvudet i det andra hornet. Det var ganska bråttom, eftersom mörkgrönt slem kom. Jag lyckades vända henne och lyfta henne lite över bäckenkanten. Då kom hon med nästa värk. Det var en tik, en kopia av Bonnie. Tyvärr fick vi inte liv i henne.

Snabbt därefter kom hane nr två. Han mådde lika bra som ettan. Bonnie skötte sig utmärkt (naturligtvis) och tog direkt hand om valparna. Moderkakorna brydde hon sig inte om. Pojkarna var stora och kraftfulla. Sög sig direkt fast i varsin spene.

Efter något dygn sinade Bonnie, hade nästan ingen mjölk. Vi tilläggsmatade

valparna med getmjölk, som är det bästa som finns till alla däggdjursungar. Lite extra proteinrik mat till Bonnie gjorde susen. Dagen därpå var juvren välfyllda igen.

De första två veckorna var Bonnie mycket skarp om någon av de andra hundarna kom för nära grinden till valprummet. Hon vrålade åt grannar som gick för nära vårt staket.

Nu när valparna är 2,5 vecka har hon lugnat ner sig betydligt. Börjar bli sitt vänliga jag igen.

Småprinsarna är knubbiga, ja riktigt tjocka. Precis som det ska vara. De har öppnat sina ögon och kan gå omkring lite. De är fortfarande väldigt lugna, sover och äter mest hela tiden.

Bonnie tillbringar mer tid med oss andra nu, även om hon fortfarande mest ligger hos sina små.

När jag jämför Bonnies parning och valpning med våra andra rasers, kan jag konstatera, att det gick väldigt snabbt och lätt. Parningen var snabb med kort hängning.

Valpningen gick snabbt med bra värkarbete. Inget blod, väldigt lite fostervatten och mycket lugna valpar. Dessutom är Bonnie vig som en katt och skulle aldrig trampa en valp eller lägga sig på den.

Våra grand danois får oftast 9-11 valpar. Det är 3-5 dl fostervatten i varje påse och valparna är vilda redan från start. När jag knutit navelsträngen, kryper de runt i lådan, över mamma, bakom mamma och så vidare. Vi vakar över GD-kullarna i ca två veckor, för att ingen valp ska förolyckas.

Dessutom är GD-parningar ett kapitel för sig. Den första parning jag var med om, var pågick hängningen i två timmar och 40 minuter. Det är inte alls ovanligt med riktigt långa hängningar i den rasen.

Jag ser verkligen fram emot nästa kull. Det är vår "Emma", Canviva´s Skogsrå, som ska bli mamma nästa gång.

Wiveca Larsson

Svenska Lundehundsällskapet

Inofficiell utställning 1 maj i Jönköping

Domare Mirko Lundén

Klasser:

Valp 4-9 månader

Vuxen

Veteran 8 år och uppåt

Anmälningssavgift 180kr/hund till plusgiro 922 257-1 senast 20 april 2015. Ange "Inoff JKPG" i meddelanderutan

Program förbeställs i samband med anmälningen, 20kr/st betalas på plats.

Anmälan skickas via e-mail till monika.lundehund@gmail.com

Ange:

Stamtavlenamn

SKK:s reg.nr

Födelsedatum

Fars namn

Mors namn

Uppfödarens namn

Ägarens namn, adress och postort

PM skickas till den mailadress som anmälan kommer från.

Nummerlappen får du på plats vid uppvisande av kvitto på betalning samt vaccinationsintyg.

Varmt välkomna

Semestertripp till Nederländerna

Vår semester började med den danska träffen hos Susanne och Erik (se föregående uppslag), det var väldigt trevligt. Efter frukost på ängen hos Susanne bar det iväg mot Tyskland.

Vi tog färjan mellan Rødby (DK) och Puttgarden (D) och som ni vet sen tidigare är jag "allergisk" mot båtresor, men denna gång var det återigen lugnt vatten. Ett snabbstopp på bordershop var i nöden tvunget, sen iväg genom Tyskland. Åka, åka, rasta hundar, åka åka ännu mer men innan natten föll hamnade vi i Nederländerna.

Första stopp var i Leeuwarden och vi försökte leta upp huset där Mata Hari (Margaretha Geertruida Zelle) föddes, men vi hittade bara en vägskylt gömd bakom en busshållplats.

Resan gick vidare över den konstgjorda vägen i havet och till slut hamnade vi i Den Helder i de norra delarna. Fin camping och underbar strand där hundarna fick rusa fritt och jag kunde samla snäckor. Ellie kom med en död krabba, som

hon stolt visade upp, men jag tog den för man vet aldrig hur rutten den var under skalet.

Kustvägen i Nederländerna är något alldeles speciellt, en natur som vi inte känner igen och hela vägen var det en hög vall mot havet, koll på GPS:en visade att vi var under havsnivån.

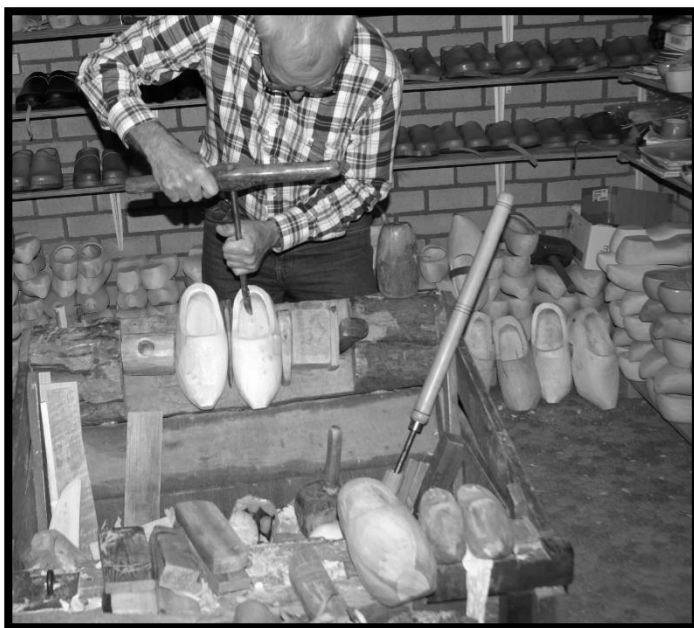
Nästa stopp hade vi planerat till Katwijk men på campingen var inga sällskapsdjur välkomna (?), vi blev då visade till en annan camping en bit in i landet. Väl framme blev det nästan nobben även där då man bara fick ha en (1) hund, men jag lovade dyrt och heligt att vi skulle hålla rent efter våra små och det var sent på säsongen så vi blev insläppta. Skönt för vi var ganska trötta.

Campingen låg 20 meter under havsnivå, det hade regnat, marken var jätteklibbig och leran helt svart. Skitigt blev det i husbilen då våra små gick barfota in och ut hela tiden. Vi kände en viss fientlighet så vi lämnade stället ganska tidigt följande morgon.

Nu skulle vi resa till Madurodam, en miniatyrstad i Den Haag. En annorlunda upplevelse som påminde om Legoland, fast egentligen inte alls likt.

Vi skulle även hälsa på hos Erik och Gertie van Gasteren, de är ju uppfödare till min ena hund.

Väl framme hos dem tog Erik med oss till en praktiserande träskomakare. Han hade massor av "klompens", flera rum fulla. Det var rena museet med allt från högklackat till fotbollsskor.

På lördagen kom massor av folk till värdparet. 39 lundehundar, 5 isländska fårhundar, 3 chihuahuer, 2 border collie, 2 norska buhundar och 1 norrbottenspets. Vi hade en så trevlig helg i lundehundens anda med massa prat och även en liten föreläsning om naturmedel som kan hjälpa vid IL.

Efter frukost på söndagen blev det tårar och tandagnissel då vi bröt upp och styrde hemåt.

Monika Ölén Krüger, Hammarhöjdens kennel

Koviks kennel önskar alla ett
härligt 2015

Tre valpar föddes 23 november 2014, www.kovikskennel.se

www.pinegarden.se

Kennel Pine Garden önskar er alla en
God Jul och ett Gott Nytt År

av: L. Forsberg

Tjorven och Pippi

